

Beleid Veiligheid en Gezondheid

2026

Het Kompas

Inhoud

Inleiding.....	4
Algemeen.....	5
Verantwoordelijkheden.....	6
Beleidsmedewerker.....	6
Pedagogisch professional.....	6
Uiteindelijke verantwoording.....	6
Veiligheid.....	7
Grote risico's.....	7
Kleine risico's.....	10
Gezondheid.....	11
Grote risico's.....	11
Kleine risico's.....	12
Sociale veiligheid.....	13
Basisprincipes	13
Het vier ogen principe.....	14
Achterwachtregeling.....	15
Handelswijze.....	15
Brandveiligheid.....	17
Blusmiddelen.....	17
Brand melden en blussen.....	17
Brandveilig materialen.....	17
Inrichting.....	17
Bronvermelding.....	18
Bijlage 1 Controlepunten.....	19
Bijlage 2: Protocol Veiligheid.....	20
1. Risico's algemeen	20
2. Risico op vergiftiging	20
3. Risico op uitglijden/vallen/stoten/beknellen	20
4. Risico op bezeren/verbranden/snijden	21
5. Risico op verstikking	21
Bijlage 3: Protocol gezondheid.....	23
Risico's rondom de overdracht van ziektekiemen als gevolg van	23
Gezondheidsrisico's als gevolg van de binnenruimte	25

Gezondheidsrisico's als gevolg van medisch handelen	25
Bijlage 4: Richtlijnen veiligheid & gezondheid voor de ouders van de dagopvang en peuteropvang ..	27

Inleiding

In januari 2018 is de wet IKK in werking getreden. Deze wet geeft aan dat iedere locatie een eigen beleidsplan rondom veiligheid en gezondheid moet hebben waar het 4-ogen principe een onderdeel van is. Daarnaast zal het nodig blijven om periodiek een QuickScan (voormalige RI&E) uit te voeren. Dit beleidsplan veiligheid en gezondheid is van de locatie Het Kompas van Shezaf kinderopvang in Alphen aan den Rijn. In dit beleidsplan wordt allereerst uiteen gezet hoe de implantatie, evaluatie en het actueel houden van het beleid bij Shezaf is geregeld. Er is daarbij aandacht voor de rol van de pedagogisch professionals bij dit proces.

Vervolgens worden de grote en kleine risico's van deze locatie omschreven en met welke maatregelen deze risico's worden verkleind.

Als laatste wordt in het hoofdstuk sociale veiligheid uitgewerkt hoe het 4-ogen principe voor deze locatie is vormgegeven, inclusief de achterwachtregeling en de handelswijze bij grensoverschrijdend gedrag.

Het beleid veiligheid en gezondheid wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. De meest recente versie van dit beleid staat op de website ter inzage voor pedagogisch professionals, ouders en andere betrokkenen. De professionals worden betrokken bij de evaluatie en geïnformeerd over de aanpassingen.

Algemeen

Proces van implementatie en evaluatie

Het actueel houden van de veiligheids- en gezondheidsbeleid is een continu proces. Hierbij is de beleidsmedewerker betrokken en verantwoordelijk voor het uitzetten van de lijnen en controleren van de knelpunten. De pedagogisch professional is verantwoordelijk voor de dagelijkse zorg voor de kinderen en weet vaak goed waar in de groepsruimten de risico's liggen op het gebied van veiligheid en gezondheid. Daarom zijn zij een belangrijke factor om veilige en gezonde kinderopvang te bieden.

De beleidsmedewerker heeft dit beleid geschreven op basis van de risico inventarisaties van 2017 en in maart 2018 aangepast naar aanleiding van de input van de pedagogisch professionals vanuit de vergadering van 19 februari 2018. In deze vergadering was ruimte ingepland voor het meedenken over het veiligheid- en gezondheidsbeleid. Door middel van een formulier konden professionals aangeven waar volgens hen de knelpunten liggen in het bieden van een veilige en gezonde omgeving. Dit beleidsplan is na voltooiing doorgestuurd naar de pedagogisch professionals om hen te informeren en mogelijkheid te geven voor feedback. Jaarlijks wordt dit beleid herzien.

Shezaf is een kleine kinderopvangorganisatie waar de communicatielijnen kort zijn. De pedagogisch professionals kunnen direct contact opnemen met de beleidsmedewerker als er zaken zijn die naar hun idee voor een onveilige of onhygiënische situatie kunnen zorgen. De beleidsmedewerker is ook degene die facilitaire zaken coördineert, zij kan dus makkelijk actie ondernemen om een eventueel onveilige of onhygiënische situatie te verbeteren.

De pedagogisch professionals van Shezaf zijn altijd zeer betrokken bij de veiligheid en gezondheid van de leefruimten. De pedagogisch professionals geven aan de beleidsmedewerker aan als er knelpunten zijn of zaken die om een reparatie of oplossing vragen. Deze vraag wordt per mail gestuurd. Vaak is er om de situatie op te lossen een klus of aanschaf wenselijk.

Alle klussen die aan de planning worden gemeld worden verzameld op een kluslijst. Een klusbedrijf komt ongeveer eens per twee maanden de klussen uitvoeren. Tenzij er in verband met de veiligheid dringende zaken zijn, dan komen zij op zo kort mogelijke termijn.

Alle bestellingen worden doorgegeven aan de professionals van de planning en worden verzameld in de bestellingenlijst. Er wordt wekelijks vanuit het kantoor bestellingen gedaan. Als het product in verband met de veiligheid of hygiëne dringend nodig is, dan wordt er eerder een bestelling geplaatst of krijgt de professional toestemming het benodigde product aan te schaffen.

Voorbeeld1: De pedagogisch professional signaleert dat het aankleedkussen door slijtage scheuren vertoont. Hierdoor is een onhygiënische situatie ontstaan. De pedagogisch professional mailt dit naar de planning. De professionals van de planning bestellen een nieuw aankleedkussen om het oude aankleedkussen te vervangen. Zij vraagt op de andere groepen na wat daar de staat van het aankleedkussen is, dan kunnen er indien nodig meteen meerdere aankleedkussens worden vervangen. Tot de tijd dat het aankleedkussen is vervangen is de pedagogisch professional er extra alert op om het aankleedkussen regelmatig en goed schoon te maken.

Voorbeeld2: De kinderbeveiliging van de commodetrap is kapot. De pedagogisch professional meldt dit bij de beleidsmedewerker, zij zet dit op de klussenlijst. Op korte termijn komt het klusbedrijf alle klussen doen, waaronder ook het vervangen van de kinderbeveiliging van de betreffende commodetrap. Deze kinderbeveiligingen heeft het klusbedrijf altijd op voorraad om ze op zo kort mogelijke termijn te kunnen vervangen. Tot het moment dat de kinderbeveiliging is vervangen zijn de pedagogisch professionals er extra alert op dat er geen kind zonder toezicht via de commodetrap op de commode klimt.

Door deze samenwerking tussen de pedagogisch professionals en de beleidsmedewerker zorgen we voor een veilige en gezonde omgeving voor de kinderen.

Om proces van implementatie, evaluatie en actueel houden van het veiligheids- en gezondheidsbeleid handen en voeten te geven worden verder de volgende acties ondernomen:

- Samen met de pedagogisch professionals zijn punten vastgelegd die op de locatie periodiek (bij voorkeur ieder kwartaal) worden gecontroleerd. Deze punten staan beschreven in bijlage 1. De controlepunten worden periodiek per mail naar de groepen gestuurd. De professional controleert de mogelijke knelpunten en geeft per mail aan of er oplossingen gezocht moeten worden voor bepaald punten.
- Wanneer er een (bijna) ongeval plaatsvindt, vult de pedagogisch professional een ongevallenformulier in. Deze formulieren worden verzameld en gearhiveerd door de beleidsmedewerker. Indien nodig wordt er direct actie ondernomen. Tijdens de groepsoverleggen worden de formulieren besproken. Wanneer er drie keer op dezelfde plek een ongeluk plaats vindt, wordt er in overleg met de orthopedagoog bekeken hoe die situatie aangepast kan worden of dat het hoort bij risicovolspel.
- Jaarlijks maakt de beleidsmedewerker een QuickScan via de Risicomonitor. De resultaten van de scan worden gedeeld met de pedagogisch professionals. Indien nodig wordt dit veiligheids- en gezondheidsbeleid aangepast.
- Het beleid veiligheid en gezondheid wordt jaarlijks besproken in de medewerkersvergadering. Deze vergadering is, naast informatief, vooral ook interactief van opzet. Zo worden de pedagogisch professionals uitgedaagd om mee te denken met het beleid rondom veiligheid en gezondheid. Indien van toepassing wordt aan de hand van deze interactieve vergadering het beleid veiligheid en gezondheid aangepast naar de input van de pedagogisch professionals.

Verantwoordelijkheden

Onderstaand is uitgewerkt wie welke taken en verantwoordelijkheden heeft als het gaat om het bieden van een gezonde en veilige kinderopvang.

Beleidsmedewerker

De beleidsmedewerker deed voorheen de RI&E en zette deze uit voor alle locaties. Dit is vanaf 2018 vervangen voor het beleid Veiligheid en Gezondheid en de QuickScan. De beleidsmedewerker ziet er samen met de managers op toe dat professionals zich aan de gemaakte afspraken houden en is aanspreekpunt voor de professionals als zij vragen en ideeën hebben over de veiligheid en gezondheid op de locatie. Periodiek zal de beleidsmedewerker per mail de pedagogisch professionals van de groep vragen om een aantal punten te controleren. De controle punten worden in de volgende hoofdstukken genoemd als 'actie' en zijn beschreven in bijlage 1.

Pedagogisch professional

De pedagogisch professional heeft de verantwoording voor de dagelijkse zorg voor de kinderen. Zij biedt hierin een zo veilig en gezond mogelijke omgeving en geeft de kinderen de ruimte om op ontdekking te gaan en te leren. De pedagogisch professional heeft op het gebied van het veiligheids- en gezondheidsbeleid een signaleringsfunctie. Knelpunten geeft zij door aan de beleidsmedewerker.

Uiteindelijke verantwoording

De uiteindelijke verantwoording voor het bieden van een veilige en gezonde kinderopvang ligt bij de directeur, zij heeft de dagelijkse leiding over de kinderopvangorganisatie. Met die verantwoording zal zij het werk van de beleidsmedewerker controleren en indien nodig hierin bijsturen.

Veiligheid

In dit hoofdstuk worden een aantal grote en kleine risico's die aanwezig zijn op het Kompas op het gebied van veiligheid benoemd met een beschrijving van de maatregelen die zijn genomen om deze risico's te verkleinen. Deze zijn gebaseerd op de 'risico inventarisatie veiligheid Kompas' van 2017. In bijlage 2 staan in het 'Protocol veiligheid Kompas' alle afspraken en maatregelen op het gebied van veiligheid beschreven.

Grote risico's

Grote risico's zijn situaties die een ernstig gevolg kunnen hebben voor het kind. Om deze reden is het noodzakelijk dat Shezaf er maatregelen op treft en de professionals hierop alert zijn om de kans op deze risico's zo klein mogelijk te maken.

Vallen van grote hoogte

- **Verschonen:** De aankleedtafel van het Kompas is stabiel. Deze staat op een vaste plek en kan niet worden ingeklapt. Als een kind op de aankleedtafel/commode ligt, blijft een van de pedagogisch professionals er altijd bij. Daarom dient de professional ervoor te zorgen dat de benodigdheden binnen handbereik liggen. Als de aankleedtafel in hoogte wordt versteld controleert de professional of er geen kind onder bekneld kan raken.
- Een kind wordt op de **trap van de aankleedtafel** begeleid met het naar boven of beneden klimmen. We leren een kind om achterstevoren naar beneden te gaan. Een kind mag niet zelfstandig op het trappetje klimmen, daarom wordt de trap ingeklapt indien deze niet in gebruik is. Om te voorkomen dat kinderen toch zelf de trap uitschuiven zit er een kinderbeveiliging op.
- **Ramen:** De ramen van het Kompas die open kunnen zijn hoog geplaatst, zodat de kinderen er niet bij kunnen.
- **Verhoging:** Speciaal punt van aandacht wat betreft de veiligheid op het Kompas is de verhoging (extra verdieping) in de ruimte. Om te voorkomen dat kinderen hier zonder toezicht op klimmen wordt deze afgeschoten met een hekje. De professionals zien er op toe dat kinderen niet op het hek of de balustrade gaan klimmen. De balustrade is voorzien van een triplex plaat om te voorkomen dat kinderen kunnen gaan klimmen.
- De school is verantwoordelijk voor het onderhoud van de speeltoestellen op het plein.

Acties: De aankleedtafel wordt periodiek gecontroleerd op stabiliteit. Er wordt ook gecontroleerd of de kinderbeveiliging van de aankleedtafeltrap nog functioneel is.

Er wordt periodiek gecontroleerd of het hek van de verhoging nog functioneert en of de kinderen niet op de balustrade van de verhoging klimmen.

Handelen: Indien een kind van grote hoogte valt wordt er gekeken of hij of zij normaal regeert. Het kind wordt de dag extra goed in de gaten gehouden en de ouders worden er van op de hoogte gesteld. Indien er wordt getwijfeld over de toestand van het kind wordt de ouders geadviseerd met het kind langs de huisarts te gaan. Bij (mogelijk) ernstig letsel wordt 1-1-2- gebeld. Alle pedagogisch professionals zijn in bezit van een geldig kinder-EHBO certificaat.

Vergiftiging

- **Schoonmaakmiddelen** worden altijd buiten het bereik van kinderen neergezet. Bij voorkeur op grote hoogte en achter een kastdeur. De schoonmaakmiddelen staan (hoog) opgeslagen in de keuken waar kinderen alleen onder directe begeleiding komen.

- Pedagogisch professionals roken niet onder werktijd. Wanneer zij **sigaretten** bij zich hebben worden deze, net als de andere persoonlijke spullen, op een hoge plank buiten het bereik van de kinderen bewaard.
- **Medicijnen, alcohol en lotions** liggen buiten het bereik van kinderen. Ze worden opgeborgen in een lade of in een mandje die hoog en buiten het bereik van de kinderen staan.

Handelen: Mocht een kind onverhoopt toch (mogelijk) in aanraking zijn gekomen met een giftig product dan wordt er direct 1-1-2 gebeld en overlegd met de centrale wat de vervolgstappen zijn. Al onze pedagogisch professionals zijn in bezit van een geldig kinder-EHBO certificaat.

Verbranding

- **Hete dranken** van de pedagogisch professionals worden in de keuken klaargemaakt. De professionals zien er op toe dat zij hun beker buiten het bereik van de kinderen neerzetten. Er wordt geen hete thee gedronken als er een kind op schoot zit. De kinderen zelf drinken lauwe thee.
- De **kranen** waar kinderen bij kunnen komen hebben alleen koud water.
- **Zonnebrand:** Alle kinderen worden in de zomermaanden een half uur voor het naar buiten gaan ingesmeerd met zonnebrand, factor 30. De kinderen zijn niet langer dan twee uur achter elkaar buiten. Bij felle zon worden er buiten voldoende schaduwplekken gecreëerd.
- **Brand:** Het Kompas is gevestigd in basisschool De Windroos. Het pand is voorzien van een brandmeldinstallatie. In geval van brand wordt er een ontruiming in gang gezet volgens het ontruimingsplan van de Windroos. De pedagogisch professionals volgen daarbij de aanwijzingen van de bedrijfshulpverleners van de Windroos.

Handelen: Mocht een kind onverhoopt in aanraking komen met hete voorwerpen dan wordt er allereerst (langdurig) gekoeld. Bij twijfel over de ernst van de brandwond wordt er contact opgenomen met de ouders en met het advies met het kind langs de huisarts te gaan. Bij duidelijk ernstige brandwonden wordt er 1-1-2 gebeld. Al onze pedagogisch professionals zijn in bezit van een geldig kinder-EHBO certificaat.

Verstikking

- **Aan tafel:** Eten en drinken gebeurt rustig aan tafel. De pedagogisch professional houdt altijd zicht op kinderen die eten. De professionals letten extra op kinderen die neiging hebben tot schrokken. Kinderen zitten als ze eten en lopen nooit met eten rond.
- **Speelgoed:** Op de Peuteropvang is speelgoed aanwezig met kleine onderdelen (kleiner dan 3,5 cm). Er wordt onder begeleiding van de pedagogisch professional mee gespeeld en goed in de gaten gehouden of de (jonge) peuters het niet in hun mond stoppen. Na gebruik wordt dit speelgoed goed opgeruimd. Koortjes langer dan 22 cm worden van speelgoed verwijderd.
- **Plastic zakken** worden bewaard in een kast die afgesloten kan worden, in ieder geval buiten het bereik van kinderen.
- De koortjes van de **raamdecoraties (lamellen)** worden hoog weggebonden, buiten het bereik van de kinderen.
- Om te voorkomen dat een kind knel komt te zitten tussen de traptreden van de verhoging is deze afgeschermd met een plaat (plexiglas).

Acties: Speelgoed controleren op touwtjes.

Handelen: Mocht er onverhoopt een (bijna) verstikking voorkomen dan wordt indien mogelijk het betreffende voorwerp verwijderd, de reanimatie gestart en 1-1-2 gebeld. Al onze pedagogisch professionals zijn in bezit van een geldig kinder-EHBO certificaat.

Veiligheid buitenspelen, uitstapjes en verkeer

Voor een uitgebreide omschrijving hoe wij omgaan met de risico's die zich voordoen met buitenspelen of tijdens uitstapjes verwijzen we u graag naar het Protocol Buitenspelen, Uitstapjes en Vervoer.

Hieronder lichten we drie grote risico's toe met de genomen maatregelen:

- **Vermissing:** zie onderstaand paragraaf.
- **Ongeval:** Het aantal kinderen wat met het uitstapje mee kan worden genomen wordt overlegd met een leidinggevende en hangt af van het aantal begeleiders en de hulpmiddelen. Het uitgangspunt wat daarbij gehanteerd wordt is dat een kind dat niet in een wagen zit de hand van een professional vast dient te (kunnen) hebben. Hierbij wordt er rekening gehouden met de leeftijd en het gedrag van de kinderen.

Voor de veiligheid dragen de kinderen die zelf lopen tijdens een uitstapje een veiligheidshesje. Dit hesje zorgt voor extra zichtbaarheid en herkenbaarheid in het verkeer en op de plaats van bestemming. De professionals dragen voor de herkenbaarheid een jas met het logo van Shezaf of een veiligheidshesje met het logo.

Bij het vervoer met fiets of auto wordt er gebruik gemaakt van een passend auto- of fietsstoeltje.

De professional geeft het goede voorbeeld wat betreft verkeersregels en veiligheid.

- **Verdrinking:** Als er met water wordt gespeeld is het extra belangrijk dat daar direct toezicht op is. Er wordt onderling afgesproken wie er op de kinderen bij de wateractiviteit let. Na de activiteit wordt het water direct verwijderd.

Als men met het uitstapje water tegenkomt (een sloot of vijver) dan waarschuwt de professional de kinderen voor het gevaar van het water. Daarnaast houdt de professional de kinderen extra goed in de gaten en zorgt er voor dat de kinderen niet dicht bij het water komen.

- **Insecten en teken:** Als kinderen buitenspelen is de kans aanwezig dat ze in aanraking kunnen komen met insecten of teken, dit is niet te voorkomen. Het risico kan wel worden geminimaliseerd door de volgende afspraken; er wordt op toegezien dat kinderen beschermende kleding dragen als er een bezoek wordt gebracht aan een omgeving waar meer insecten voorkomen. Na afloop worden de kinderen gecontroleerd op teken en beten. Bij het vinden van een teek wordt deze direct verwijderd met een tekenpen en vervolgens ontsmet. Er wordt een kring om de beet getekend en er wordt in de overdracht gemeld dat een kind deze dag gebeten is door een teek.

Plakkerige handen en monden worden direct schoongemaakt om het uitlokken van insecten te minimaliseren.

Handelen: Bij een ongeval of verdrinking wordt direct de eerste hulp gestart en 1-1-2 gebeld. Al onze pedagogisch professionals zijn in bezit van een geldig kinder-EHBO certificaat.

Risico op Vermissing

- De deur tussen de gang waar het peuteropvanglokaal aan ligt en de hal van de school (met deur naar buiten) is gesloten als de Peuteropvang open is.
- Het Kompas is niet vrij toegankelijk, de mensen die toegang willen tot het pand bellen aan en de pedagogisch professional doet alleen open wanneer en geverifieerd is wie er voor de deur staat. Door de ramen in de deuren is dit goed te zien. Mocht een kind door iemand anders dan de bij ons bekende ouder(s) worden opgehaald moet dit bij de pedagogisch professional bekend zijn.
- Buitenspelen: De kinderen mogen niet op het gedeelte van de fietsenrekken spelen.

Zodra de professionals met de kinderen buiten zijn controleren ze of het hek goed dicht zit en tijdens het buitenspelen wordt goed in de gaten gehouden dat er geen kinderen over het hek heen klimmen.

Acties: Controleer of de deur tussen de gang van de peuteropvang en hal van de school goed gesloten blijft.

Handelen: In het Protocol vermissing staan omschreven hoe er gehandeld dient te worden mocht er onverhoopt een kind vermist zijn.

Kleine risico's

Bij Shezaf vinden we het belangrijk om kinderen uit te dagen in hun ontwikkeling. Wanneer men te beschermend is naar kinderen toe kan dit de ruimte die kinderen krijgen om zich te ontwikkelen beperken.

Het is goed om kinderen om te leren gaan met kleine risico's. We willen kinderen graag beschermen tegen ongelukken, letsel en onaanvaardbare risico's. Maar met overmatige bescherming doen we kinderen ook geen goed. Door hen op een speelse manier om te leren gaan met risico's die geen grote gevolgen hebben bieden we hen de kans om zelfredzaam te worden en hun grenzen te verkennen. Het leren omgaan met risico's is goed voor de ontwikkeling van kinderen. "Door het ervaren van risicovolle situaties tijdens risicovol spelen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet (Bron: veiligheid.nl/risicovolspelen).

Met welk risico een kind om kan leren gaan hangt af van de leeftijd, het karakter en de ontwikkeling van het kind.

De volgende afspraken zijn gemaakt met de kinderen om veiligheidsrisico's te beperken.

- In de ruimtes binnen gaan we niet rennen, maar lopen. We lopen niet op onze sokken, maar hebben schoenen of (anti-slip) sloffen aan of lopen als de situatie daar naar is op blote voeten.
- Speelgoed dat kapot is geef je aan de 'juf' (pedagogisch professional). Als het niet gemaakt kan worden, wordt het weggegooid.
- Als we klaar zijn met een spel ruimen we het speelgoed op. Er zijn vaste opruimmomenten, bijvoorbeeld voordat we aan tafel gaan voor een eetmoment.
- Met eten zitten we aan tafel.
- Buiten mag je lekker rennen en bewegen. Pas wel op dat je niet tegen andere kinderen aan botst. Let op! Als het nat is buiten dan kunnen dingen glad zijn.

Gezondheid

In dit hoofdstuk worden een aantal grote en kleine risico's die aanwezig zijn op het Kompas op het gebied van gezondheid benoemd met een beschrijving van de maatregelen die zijn genomen om deze risico's te verkleinen en de actiepunten. Deze zijn gebaseerd op de 'risico inventarisatie gezondheid dagopvang' van 2017. In bijlage 2 staan in het 'Protocol gezondheid Prinsenkamp' alle afspraken en maatregelen op het gebied van veiligheid beschreven.

Grote risico's

Risico's rond de overdracht van ziektekiemen.

De kans op overdracht van ziektekiemen is niet geheel te voorkomen maar willen we wel zo klein mogelijk maken. Daarbij zijn de volgende maatregelen van belang:

- Het hanteren van een goed hoest- en niesdiscipline.
- Regelmatig handen wassen, in ieder geval na verschenken, toiletbezoek en voor het bereiden van eten.
- Het dragen van sierraden bij de professionals is geminimaliseerd tot alleen het dragen van de trouw of verlovingsring als deze glad is van structuur.
- Afval (luiers) direct in de prullenbak te gooien en het goed schoonhouden van de ruimten.
- Het aankleedkussen (de verschoonplek) wordt na iedere verschoonbeurt gereinigd, een aankleedkussen wordt vervangen wanneer deze stuk is. Indien nodig, bijvoorbeeld bij diarree, wordt het aankleedkussen met alcohol gedesinfecteerd.
- Iedere dag worden de gebruiksonderdelen in de toiletruimte schoongemaakt, dit zijn bijvoorbeeld de kraan, de wastafel, de commode, de toiletten etc.
- Bij zieke kinderen wordt er voor dat kind extra hygiëne in acht genomen.
- Bij meerdere zieke kinderen of uitbraak van een besmettelijke ziekte wordt er in de hele groep extra hygiëne in acht genomen.

Gezondheidsrisico's als gevolg van de binnenruimte

- Op het Kompas is een ventilatiesysteem aanwezig.
- Er wordt dagelijks gelucht door de ramen een tijdje open te zetten.
- De ventilatieroosters staan in principe altijd open.
- Pedagogisch professionals zien er op toe dat de temperatuur in de verblijfsruimte zo rond de 20 graden is.

Gezondheidsrisico's als gevolg van de buitenruimte

- Na het spelen met zand wassen de kinderen hun handen. In de zandbak wordt er geen eten of drinken genuttigd.
De zandbak wordt afgedekt met een net of een deksel wanneer deze niet in gebruik is. Indien er onverhoopt toch uitwerpselen van honden of katten in het zand worden aangetroffen worden deze direct verwijderd.
- Op Shezaf zijn er in principe geen dieren aanwezig. Na contact met dieren (bijvoorbeeld tijdens een uitstapje naar de kinderboerderij) worden de handen goed gewassen.
- In de tuin staan geen giftige planten en er worden geen schadelijke bestrijdingsmiddelen gebruikt.

Gezondheidsrisico's als gevolg van medisch handelen

- Indien een ouder wil dat de pedagogisch professional medicijnen toedient vullen zij hiervoor het formulier medicijngebruik in. De professional schrijft op de daglijst wanneer het kind de medicatie moet krijgen. Wanneer het is toegediend tekent de professional dit af op de daglijst.
- Iedere pedagogisch professional bij Shezaf heeft een kinder-EHBO certificaat. Hiervoor wordt jaarlijks een herhalingsstraining gevolgd.
- Voor meer informatie over medicijnen en het omgaan met ziekten verwijzen we u naar het ziektebeleid.

Kleine risico's

Het is goed om met kinderen afspraken te maken en ze goede gewoonten te leren als het gaat om het beperken van gezondheidsrisico's.

- Zodra kinderen bezig zijn met zindelijkheid begeleiden we ze in het aanleren van een toiletritueel: na het plassen/poeppen een wc- papiertje pakken, afvegen, doortrekken en handen wassen (met zeep uiteraard).
- Naast het toiletbezoek wordt er ook op andere gepaste momenten handen gewassen, bijvoorbeeld na het buiten spelen of voor een eetmoment.
- Als je moet hoesten of niezen doe je dat in je elleboog. Het aanleren hiervan is een onderdeel van het thema 'ziek zijn'.
- Afval hoort in de afvalcontainer. Iets dat is weggegooid kunnen we niet meer pakken.
- Ieder kind heeft z'n eigen bord, beker en bestek.
- Knuffels en spenen worden niet onderling uitgewisseld.

Sociale veiligheid

In dit hoofdstuk is uitgewerkt hoe wij samen zorgdragen voor een sociaal veilige omgeving voor de kinderen en professionals. Hierbij is aandacht voor mogelijk grensoverschrijdend gedrag vanuit een volwassene of vanuit een ander kind. Allereerst worden in de basisprincipes omschreven hoe we bij Shezaf omgaan met niet-passend gedrag, het bewaken van de eigen grenzen en intimiteit. Vervolgens worden de concrete maatregelen uitgewerkt die volgens het vier-ogen principe zijn genomen om het risico op grensoverschrijdend gedrag in te perken, inclusief de achterwachtregeling. Als laatste wordt kort benoemd wat de handelwijze is mocht er toch een incident plaatsvinden. Wij gaan hierbij uit van de Meldcode Kindermishandeling.

Basisprincipes

In het kader van sociale veiligheid zijn er een aantal basisprincipes waar we bij Shezaf van uit gaan:

- een open aanspreekcultuur binnen de kinderopvangorganisatie.
- de kinderen het bewustzijn en bewaken van de eigen grenzen aanleren.
- het belang van intimiteit en een goede omgang met de seksuele ontwikkeling van kinderen.

Open aanspreekcultuur

Er is bij Shezaf een open aanspreek cultuur. Door de geringe omvang van de organisatie en het kleinschalige karakter van de locaties is het contact persoonlijk en zijn er korte communicatielijnen. De leidinggevende kan de professionals aanspreken op gedrag dat niet gepast is of niet passend bij het beleid van Shezaf. Ook professionals onderling spreken elkaar aan op niet passend gedrag. Er zijn vaste teams op een groep, wat er voor zorgt dat men elkaar gemakkelijker aan kan spreken. Het werken met vaste teams draagt bij aan het opbouwen van een vertrouwensband met het kind.

Bewustzijn en bewaking van eigen grenzen

Het begeleiden van de kinderen in de bewustwording en het leren aangeven van hun eigen grenzen is belangrijk. De kinderopvang is een veilige plek om dit te oefenen. Bij Shezaf wordt er daarom van jongs af aan spelenderwijs aandacht aan besteedt.

De kinderen leren wat ze wel en niet fijn vinden en leren om dit aan te geven aan de ander. Ook leren kinderen dat, als je iemand bijvoorbeeld een knuffel of aai wilt geven en de ander dat niet wil, je deze grens van de ander dient te respecteren.

Dit geldt voor zowel het contact van de kinderen onderling als met volwassenen.

In het bewust worden van je eigen grenzen en dit aan te leren geven is de begeleiding van een pedagogisch professional vaak gewenst. Wanneer een pedagogisch professional bijvoorbeeld ziet dat het ene kind (vaak lief bedoeld) het andere kind aanraakt, maar dat het andere kind dat niet fijn vindt wordt daar over gesproken. Het kind dat de aanraking als niet prettig ervaart leert zich bewust te zijn van zijn grenzen en dit aan te geven. Het kind dat de ander aan wilde raken of liefkozen leert in de geval de grenzen van het andere kind te respecteren.

Intimiteit en een gezonde seksuele ontwikkeling

De genomen maatregelen ter preventie van misbruik mogen niet leiden tot minder intimiteit en warmte in de opvang die we bieden, kinderen kunnen lichamelijke koestering nodig hebben voor hun welbevinden.

Daarnaast is een positieve invalshoek bij de begeleiding van seksuele ontwikkeling belangrijk. Het mag niet zo zijn dat een angstige en afwijzende cultuur ten opzichte van seksualiteit gaat overheersen, wat een gezonde ontwikkeling in de weg kan staan (Schreuder, Abrahamse & van der Linden, 2012).

Zowel bij de dagopvang, peuteropvang als BSO is het begeleiden van onderling (lichamelijk) contact en aandacht voor de gezonde seksuele ontwikkeling van belang.

De oudere peuters en kleuters zijn vaak bezig met het verschil tussen jongens en meisjes en nieuwsgierig naar het andere geslacht. Ze zijn zich alleen nog niet bewust van wat wel en niet hoort. Begeleiding van een pedagogisch professional is hier gewenst en bestaat met name uit informatie en uitleg geven over wat wel en niet hoort. Daarom is er onder andere begeleiding van een pedagogisch professional bij de toiletronde van de peuters (Schreuder, Boogaard, Fukkink & Hoex, 2011).

Het vier ogen principe

Volgens de Brancheorganisatie Kinderopvang en BOINK (2012) betekent het vier ogen principe dat er ten alle tijden iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren bij de opvang van kinderen.

“De uitwerking van dit vier ogenprincipe is maatwerk. De invulling zal voor iedere organisatie anders zijn, passend bij het pedagogisch beleid en financiële haalbaarheid.” (Brancheorganisatie kinderopvang & BOINK, 2012)

Het vier ogen principe is een van de maatregelen ter preventie van misbruik. De kans op misbruik in de kinderopvang is gering, zeker in verhouding tot het aantal gevallen in het algemeen in Nederland. Desondanks zijn er extra preventieve maatregelen genomen.

Shezaf geeft op locatie het Kompas de volgende invulling aan het vier ogen principe en de preventie van misbruik, onderverdeeld in de onderwerpen bouwwerk, personeel, samenwerking en overige maatregelen.

Bouwkundig

- Er zijn grote ramen in de muur tussen de groep van de peuteropvang en de gang waar de kleutergroepen van De Windroos aan liggen. Dit geeft transparantie, er is vanuit de gang altijd zicht op de groep.
- Er is vanuit de groep middels een raam zicht op de toiletruimte voor de kinderen.

Personeel

- Iedere professional heeft geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en staat ingeschreven in het personenregister. Dit geldt tevens voor stagiaires en andere personen die regelmatig op de locatie bezoeken, ook zij hebben een geldige VOG en staan ingeschreven in het personenregister.
- Het personeel van de Windroos is, omdat zij in het onderwijs werken, ook in het bezit van een VOG. Zij treffen de kinderen nooit alleen, er is altijd een pedagogisch professional van Shezaf bij.
- Jaarlijks ontvangen de professionals een scholing omtrent de meldcode. Dit kan in de vorm van een scholingsavond of groepscoaching worden gegeven.
- Er wordt gewerkt met vaste teams. Ook is met het inroosteren van invalmedewerkers de continuïteit op de groep het uitgangspunt. Dit zorgt er voor dat professionals aan elkaar gewend zijn, wat het aanspreken op niet gepast gedrag makkelijker kan maken.

Samenwerking en werkklimaat

- Er is op Het Kompas een bepaalde samenwerking met de kleutergroepen van De Windroos. Zo wordt er regelmatig samen gebruik gemaakt van het schoolplein.
- Er is binnen Shezaf open, professioneel werkklimaat waarbij de drempel om elkaar op bepaalde gedragingen aan te spreken zo laag mogelijk is. Dit geldt voor de pedagogisch professionals onderling, maar ook voor het contact met de leidinggevende. Doordat Shezaf een kleinschalige organisatie is zijn de communicatielijnen kort.
- Er is de gehele dag kans op het binnenlopen van leidinggevendenden, klanten en collega's. Deze betreden de groepsruimten zonder op de deur te kloppen.

- Op een aantal groepen zijn er stagiaires die als extra paar ogen fungeren. Een stagiaire functioneert altijd onder toezicht en verantwoording van de pedagogisch professional.

Overige maatregelen

- Er wordt zo min mogelijk alleen op de groep gestaan. Wat betreft het alleen staan op de locatie zijn er aparte maatregelen genomen. Deze zijn in de achterwachtregeling beschreven. Op de Windroos is de pedagogisch professional nooit met de Peuteropvang alleen in het gebouw. De peuteropvang is altijd geopend in schoolweken.
- In het personeelsbeleid zijn restricties uitgewerkt wat betreft het omgaan met beeldmateriaal op mobiele telefoons en fototoestellen.

Achterwachtregeling

Het kan voorkomen dat er op Het Kompas één pedagogisch professional aanwezig is om de opvang van kinderen te verzorgen. Het komt in principe niet voor dat in het pand één professional aanwezig is, de peuteropvang is alleen in de schoolweken van De Windroos geopend. Om er voor zorg te dragen dat er een mate van controle is en, in geval van calamiteit, er iemand kan bijspringen is de achterwachtregeling ingesteld. Bij Shezaf wordt deze als volgt ingevuld:

- Er kan in geval van calamiteit altijd gebeld worden naar het hoofdkantoor. Indien er geen kantoorpersoneel aanwezig is, wordt de telefoon doorgeschakeld naar de groepen. Indien er op dat moment niemand beschikbaar is mag ten allen tijde de directeur mobiel worden gebeld.
De telefoonnummers van het hoofdkantoor en de directeur staan vermeld voorin de map met daglijsten, welke dagelijks wordt gebruikt.
- Er is controle doordat er regelmatig onverwachts een leidinggevende of andere collega binnenloopt. Daarnaast is er een grote mate van transparantie doordat er veel ramen zijn rondom het pand.

Handelswijze

Ondanks de maatregelen kan het voorkomen dat er grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt vanuit een volwassene of vanuit een ander kind. Wij volgen hierbij de meldcode kindermishandeling. Grensoverschrijdend gedrag kan ook verbaal zijn in de vorm zijn van kleinerend of kwetsend optreden. We lichten hier drie scenario's toe:

- Een kind doet melding van grensoverschrijdend gedrag door een volwassene.
Als de melding van een geweld- of zedendelict afkomstig is van een kind, is opvang en steun voor het kind het eerste aandachtspunt. De beroepskracht bij wie het slachtoffer de klacht meldt, is verplicht dit meteen te melden bij de directrice. Deze laat weten discreet te zullen handelen, maar belooft geen geheimhouding aan het kind. Naast 'Veilig Thuis' worden zo nodig anderen ingeschakeld voor hulp. De ouders van het betrokken kind worden geïnformeerd. Aan de ouders wordt eveneens opvang en steun geboden. Het waarborgen van het gevoel van veiligheid van het kind is uitgangspunt van dit handelen.
De professional die het betreft wordt gehoord en er vindt nader onderzoek plaats. Indien de situatie er om vraagt wordt de professional op non-actief gezet.
- Een andere volwassene (bijvoorbeeld collega) doet melding van grensoverschrijdend gedrag door een volwassene naar een kind toe.
Niet in alle gevallen waarin beroepskrachten menen dat er niet goed met kinderen wordt omgegaan door een collega, is er sprake van een mogelijk geweld- of zedendelict. Desondanks mag niet aan deze signalen voorbij worden gegaan en zal onderzocht moeten worden wat er bij het kind wordt gesignaleerd.

Wanneer een beroepskracht of bemiddelingsmedewerker vermoedt dat een collega binnen de kinderopvangorganisatie zich schuldig maakt aan kindermishandeling moet de beroepskracht of bemiddelingsmedewerker dit direct melden bij de directrice. Openheid naar de beroepskracht toe is hierbij wenselijk.

- Een kind doet melding van grensoverschrijdend gedrag door een ander kind.
Wanneer er signalen zijn dat een kind of meerdere kinderen grensoverschrijdend gedrag hebben vertoond en dat een ander kind hier mee geconfronteerd is of slachtoffer van is geworden, is het belangrijk dat deze signalen in kaart worden gebracht en goed geïnterpreteerd worden. Soms zal iets vrij duidelijk zijn aan te merken als ontoelaatbare handeling, maar vaker zal het gaan om minder duidelijke signalen die niet direct te duiden zijn. Leg de mogelijke signalen vast in het kinddossier.
Het is belangrijk om deze signalen serieus te nemen. De beroepskrachten kunnen met elkaar onderzoeken wat zij bij de kinderen merken. Hierbij wordt altijd de leidinggevende van de locatie betrokken. Door met collega's te overleggen en van gedachten te wisselen, kan een signaal beter worden beoordeeld.
De leidinggevende zal de situatie voorleggen binnen het MT. Zij besluiten welke stappen er vervolgens worden ondernomen met inachtneming van de Meldcode Kindermishandeling.

Brandveiligheid

Blusmiddelen

Deze groep is gevestigd binnen een basisschool. De verantwoording van de brandveiligheid van dit pand ligt daarom ook bij de directie van de school. Wel zijn de professionals van Shezaf alert op mogelijke gebreken.

In het pand zijn er verschillende blusmiddelen aanwezig. Deze bevinden zich op de gang waar de groepen aan grenzen waaronder de Peuteropvang groep van Shezaf.

Gebreken zullen direct worden gemeld aan de directie van de school. Hierbij valt te denken aan:

- Het ontbreken van de (kinder)beveiliging op de brandblussers/ brandslanghaspel
- Licht van de noodverlichting werkt niet meer

Brand melden en blussen

Alle professionals zijn in het bezit van een EHBO- certificaat en leren te handelen in verschillende situaties. Daarnaast zijn er verschillende professionals in het bezit van een BHV certificaat, het doel is om dagelijks meerdere BHV'ers in het pand aanwezig te laten zijn. Mocht dit niet meer mogelijk zijn wordt er extra personeel geschoold. Hierbij gaan wij er vanuit dat er voldoende professionals binnen de school voorzien zijn van een BHV certificaat. De peuteropvang is daarom ook alleen geopend onder schooltijden.

Iedere locatie heeft een eigen ontruimingsbeleid waarin staat beschreven hoe er gehandeld moet worden in geval van een brandmelding. Ook wordt hierin beschreven naar welke plek ontruimd moet worden. Eén van de BHV'ers draagt zorg voor het opvangen van de brandweer.

Alle professionals zijn op de hoogte van het ontruimingsbeleid van zijn of haar locatie. Mocht er iets veranderen in het beleid worden de professionals hier direct van op de hoogte gebracht.

Brandveilig materialen

Het is onbekend of er in het pand van het Kompas ontstekingsbronnen aanwezig zijn. Op de groep die wordt gebruikt voor de peuteropvang van Shezaf zijn geen ontstekingsbronnen aanwezig.

Het gebruik van waxinelichtjes wordt beperkt tot het vieren van een verjaardag. De kaarsjes worden aangestoken door een professional en vrijwel direct door het jarige kind (onder toezicht van een professional) uitgeblazen.

Vanwege veiligheidsredenen maar ook vanwege de gevoeligheid van het inbraakalarm worden er geen werkjes aan het plafond opgehangen en wordt het ophangen van slingers beperkt tot overdag tijdens het vieren van een verjaardag. Aan het einde van de dag wordt dit allemaal weer verwijderd en opgeborgen.

Inrichting

De peuteropvanggroep grenst met de hal aan de buitendeur. Op deze manier is er via een kort stukje van de gang een directe ontruiming mogelijk. Op deze gang bevinden zich nog een toiletruimte en andere groepen die les krijgen. De route naar buiten is ook meteen de vluchtroute. Omdat deze route dagelijks wordt gebruikt wordt deze ook vrij gehouden. De brandmeldinstallatie is onder het beheer van de school en daarmee ook het testen hiervan.

Eens per drie jaar komt er een professional vanuit de gemeente langs om te kijken of het pand brandveilig is volgens de richtlijnen van een Kinderdagverblijf.

Bronvermelding

Branchevereniging Kinderopvang & Boink. (2012) *Covenant Kwaliteit Kinderopvang*. Verkregen op 7 november 2012 via <http://www.kinderopvang.nl/nieuws/nieuwsbericht/?newsId=d18a8419-355a-4d86-9bfc-acee343c1e56>

Schreuder, L., Abrahamse, S., & van der Linden, P. (2012). *Preventie van seksueel misbruik in de kinderopvang*. Utrecht: Nederlands Jeugd Instituut (NJI)

Schreuder, L., Boogaard, M., Fukkink, R., & Hoex, J., (2011). *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Amsterdam: Reed Business.

VeiligheidNL (n.d.) *De voordelen van risicovol spelen*. Verkregen op 23 februari 2018 via veiligheid.nl/risicovolspelen

Bijlage 1 Controlepunten

Op het Kompas worden maandelijks de volgende punten gecontroleerd in de groepsruimten:

- De aankleedtafel controleren op stabiliteit.
- Controleer of de kinderbeveiliging van de aankleedtafeltrap nog functioneel is.
- Controleer het speelgoed op touwtjes (langer dan 22 cm)
- Controleer of het hek van de verhoging nog functioneert.
- Zijn er afgelopen tijd kinderen geweest die over het hek of balustrade van de verhoging probeerden te klimmen?
- Blijft de deur tussen de gang waar de peuteropvang aan ligt en de hal van school steeds goed dicht?

Bijlage 2: Protocol Veiligheid

In dit protocol worden de veiligheidsrisico's benoemd zoals die door de GGD zijn vastgesteld. Er wordt per risico aangegeven welke maatregelen zijn genomen om dit risico zo klein mogelijk te maken. In dit protocol worden de veiligheidsrisico's omschreven die niet in een van de specifieke protocollen worden benoemd, zoals het 'Protocol veilig slapen' over de veiligheid- en gezondheidsrisico's van de slaapplek.

1. Risico's algemeen

- Kinderen worden niet opgetild aan de handen, maar bijvoorbeeld onder de oksels.
- Kinderen mogen niet de stekker van een apparaat in het stopcontact doen. Stopcontacten hebben vingerbeveiliging en verdeel dozen zijn buiten het bereik van kinderen.
- De deur van de gang naar het voorportaal dient goed gesloten te worden gedurende de tijd dat de peuteropvang geopend is.

2. Risico op vergiftiging

- Bel bij (mogelijke) vergiftiging altijd direct 112!
- Schoonmaakmiddelen worden hoog of in een afgesloten kast opgeborgen. Er wordt schoongemaakt op een geschikt tijdstip.
- Pedagogisch professionals roken niet onder werktijd. Wanneer zij sigaretten bij zich hebben worden deze, net als de andere persoonlijke spullen buiten het bereik van de kinderen bewaard.
- Medicijnen, alcohol en lotions liggen buiten het bereik van kinderen. Ze worden meestal opgeborgen in een hoge lade, welke buiten het bereik van de kinderopvang is.

3. Risico op uitglijden/vallen/stoten/beknellen

- Afval op trappen en vloeren wordt direct verwijderd.
- Kinderen mogen niet rennen in de ruimten binnen. Ook mag er niet over een natte vloer worden gelopen. Indien het echt niet anders kan is er voorzichtigheid geboden.
- Als de vloer nat is geworden, bijvoorbeeld door nat weer buiten, wordt de vloer droog gemaakt als de kinderen binnen zijn.
- Als een kind wat op de aankleedtafel/commode ligt, blijft de een pedagogisch professional er altijd bij. Daarom dient de professional ervoor te zorgen dat de benodigdheden binnen handbereik liggen. Deze controleert tevens, wanneer de aankleedtafel in hoogte wordt versteld, of er geen kind onder bekneld kan raken.
- Een kind wordt op het trapje van de aankleedtafel begeleid met het naar boven of beneden klimmen. We leren een kind aan achterstevoren naar beneden te gaan. Een kind mag niet zelfstandig op het trappetje klimmen, daarom wordt het trappetje ingeklapt indien deze niet in gebruik is.
- Bij het openzetten van de ramen wordt altijd de kierstand gebruikt, zodat er geen kinderen uit het raam kunnen klimmen.
- Speelgoed wordt na gebruik opgeruimd. Er zijn op de dag vaste opruimmomenten.
- Er mag op de groep niet met speelgoed of andere voorwerpen worden gegooid.
- Om uitglijden te voorkomen lopen kinderen binnen niet op sokken, maar met schoenen of sloffen aan of (in de zomer) op blote voeten.
- Indien er een dranger op een deur zit, is de professional er extra attent op dat er geen kind of vinger van een kind tussen zit.

- Plaats geen grote voorwerpen op het plateau die als opstap kunnen worden gebruikt. De trap mag niet op worden gespeeld. Hanteer consequent de regel dat kinderen niet op het hekje van het plateau mogen staan.

4. Risico op **bezeren/verbranden/snijden**

- Aanstekers of lucifers worden na gebruik direct opgeruimd buiten het bereik van kinderen.
- Wanneer de oven of het fornuis aan staat worden kinderen uit de keuken geweerd. Zet pannen zoveel mogelijk op het achterste kookplaatje.
- Afval wat direct gevaar oplevert voor kinderen wordt buiten in de container weggegooid. Afvalbakken staan zoveel mogelijk op plekken waar kinderen niet komen. Wanneer er een afvalbak op de groep staat dient dit een afsluitbare bak te zijn met de opening zoveel mogelijk buiten het bereik van de kinderen, bijvoorbeeld naar de muur gedraaid.
- Thee en andere hete dranken worden klaargemaakt in de keuken zonder kinderen in de buurt. Indien er kinderen in de buurt kunnen zijn wordt de waterkoker achter op het aanrecht gezet, zodat de kinderen er niet bij kunnen. De professional zorgt er tevens voor dat er geen opstapjes in de buurt van de keuken zijn
Wanneer de drank nog heet is, loopt men er niet mee door de groep wanneer de kinderen aan het spelen zijn. Hete dranken worden altijd hoog of buiten het bereik van de kinderen neergezet en niet opgedronken wanneer er een kind op schoot zit. De kinderen krijgen alleen lauwe thee te drinken.
- Speelgoed wat gevaar oplevert omdat het kapot is of scherpe randen heeft wordt weggegooid.
- Gevaarlijke voorwerpen, zoals scharen en nietmachines, worden buiten het bereik van de kinderen opgeborgen. Dit wil zeggen hoog in een afgesloten kast. Indien het voorwerp tijdens gebruik even weggelegd wordt, dient dit buiten het bereik van de kinderen te zijn, bijvoorbeeld achteraan op het bureau.

5. Risico op **verstikking**

- Plastic zakken worden bewaart in een kast die afgesloten kan worden, in ieder geval buiten het bereik van kinderen.
- Wanneer er raamdecoraties met koortjes zijn, worden deze koortjes altijd hoog zijn weggebonden, buiten het bereik van de kinderen.
- Klein speelgoed (met onderdelen kleiner dan 3,5 cm) worden buiten het bereik van kinderen onder de 3 jaar gehouden en opgeborgen in afgesloten dozen. De oudere kinderen mogen er mee spelen wanneer de jonge kinderen niet in de buurt zijn. Na gebruik wordt dit speelgoed goed opgeruimd.
- Koortjes langer dan 22 cm worden van speelgoed verwijderd (incl. stiksel van knuffels). Indien kinderen kleding met lange koortjes hebben, wordt de ouders verzocht dit kledingstuk niet meer aan te trekken naar de kinderopvang of de koortjes te verwijderen. Losgelaten stiksel van knuffels wordt verwijderd.
- Eten en drinken gebeurt rustig aan tafel. De professionals letten extra op kinderen die neiging hebben tot schrokken. Kinderen zitten als ze eten en lopen nooit met eten rond.
- De professional houdt in de gaten of kinderen sierraden dragen welke voor verstikking kunnen zorgen. Dit kunnen kleine sierraden zijn, of bijvoorbeeld lange kettingen. Kinderen mogen niet met sierraden naar bed.

6. Aandachtspunten m.b.t. het **buitenspelen** (aanvullend op het 'Protocol buitenspelen en uitstapjes');

- De kinderen mogen niet op het gedeelte van de fietsenrekken spelen.
- De professionals letten er op dat de kinderen een passende fiets gebruiken met het buitenspelen. (Niet een die te groot is)

- Zodra de professionals met de kinderen buiten zijn controleren ze of het hek goed dicht zit en tijdens het buitenspelen wordt goed in de gaten gehouden dat er geen kinderen over het hek heen klimmen.

Bijlage 3: Protocol gezondheid

In dit protocol worden de gezondheidsrisico's benoemd zoals die door de GGD zijn vastgesteld. Er wordt per risico aangegeven welke maatregelen zijn genomen om dit risico zo klein mogelijk te maken. In dit protocol worden de gezondheidsrisico's omschreven die niet in een van de specifieke protocollen worden benoemd, zoals het 'Protocol veilig slapen' over de veiligheid- en gezondheidsrisico's van de slaapplek.

Risico's rondom de overdracht van ziektekiemen als gevolg van...

1.1 ... handhygiëne en verkouden/zieke kinderen

- De pedagogisch professionals wassen hun handen:
  - o Voor het aanraken van voedsel, het eten of helpen met eten
  - o Voor het aanbrengen van zalf of crème
  - o Na niezen of snuiten
  - o Na toiletgebruik
  - o Na het verschonen of billen afvegen van een kind
  - o Na contact met lichaamsvochten zoals speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed.
  - o Na contact met vuile was of afval
  - o Voor en na wondverzorging
- De kinderen wassen hun handen:
  - o Bij zichtbare vervuiling
  - o Na het buitenspelen, zeker indien er contact is geweest met zand, aarde of dieren.
  - o Voor en na de maaltijd
  - o Na de toiletgang
- De manier van handen wassen is als volgt: de vloerbare zeep wordt over heel de handen verdeeld, goed schoongespoeld met water en afgedroogd met een schone of papieren handdoek.
- Indien professionals verkouden zijn, besteden extra aandacht aan een goede (hand) hygiëne.
- Wondjes worden afgedekt, pus of wondvocht wordt voordat het gaat lekken gedept met bijvoorbeeld een wattenstaafje. Wanneer er materialen verontreinigd zijn met pus of wondvocht worden deze direct met desinfecterend middel schoongemaakt.
- Zieke kinderen krijgen een eigen handdoek of gebruiken papieren handdoekjes, krijgen eigen speelgoed (wat na het spelen wordt gereinigd) en krijgen een eigen beker en bestek. Er wordt voorkomen dat een kind met een koortslip andere kinderen zoent en bij kinderen die aan wondjes of blaasjes krabben wordt extra aandacht besteed aan de handhygiëne.
- Hoest hygiëne wordt in acht genomen door kinderen en pedagogisch professionals. Dit betekent dat als je moet hoesten of niezen je dat in je elleboog doet. Het aanleren hiervan is een onderdeel van het thema 'ziek zijn'.
- De pedagogisch professionals zien er op toe dat kinderen met snottebellen hun neus snuiten of vegen deze zelf af. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van een schone zakdoek, welke na gebruik meteen wordt weggegooid.

1.2 ... verschonen en toiletbezoek

- Vuile luiers worden direct weggegooid in een afvalbak welke afgesloten kan worden.
- Het aankleedkussen (de verschoonplek) wordt na iedere verschoonbeurt gereinigd, een aankleedkussen wordt vervangen wanneer stuk is. Indien nodig, bijvoorbeeld bij diarree, wordt het aankleedkussen met alcohol gedesinfecteerd.
- Er mag geen speelgoed meegenomen worden naar de toiletruimte.

- Potjes worden na gebruik meteen gereinigd met dettol of alcohol en opgeborgen.
- Er wordt aan de kinderen geleerd om na toiletbezoek goed de handen te wassen. De handen worden afgedroogd met wegwerpdoekjes of een schone handdoek. Deze handdoek wordt bij zichtbare verontreiniging en minimaal één keer per dag vervangen.
- Iedere dag worden de gebruiksonderdelen in de badkamer schoongemaakt, dit zijn bijvoorbeeld de kraan, de wastafel, de commode, de toiletten etc.

1.3 ... voedsel en eetgewoonten

- Het bereiden van voedsel gebeurt in een schone ruimte, met schone materialen en niet in de buurt van de plek waar er kinderen verschoond worden.
- Rauwe ingrediënten worden tot in de kern, minimaal 75 graden Celsius verhit (goed doorbakken of koken). Restjes worden niet hergebruikt.
- Gekoelde producten worden direct na aankoop of levering in de koelkast opgeborgen. De koelkast is maximaal 7 graden en bij het bewaren van zuigelingenvoeding maximaal 4 graden Celsius.
- Producten worden vlak voor gebruik uit de koelkast gehaald. Indien deze langer dan 30 min buiten de koelkast zijn geweest en er niet meer fris uitzien of ruiken (zeker bij worst) worden deze weggegooid.
- Op producten (etenswaar) met een beperkte houdbaarheid wordt op het moment van openen, ontdooien of bereiding de datum genoteerd.
Voor het gebruik van een product wordt de houdbaarheidsdatum gecontroleerd.
- Een baby heeft een eigen fles mee. Na elke voeding wordt deze fles met heet water omgespoeld. Omgespoelde flesjes worden bewaard in het mandje van het betreffende kind. Sappflesjes worden na gebruik gewassen, de speen van deze flesjes wordt met heet water afgespoeld of uitgekookt. De flesjes van de kinderopvang worden regelmatig uitgekookt. Het uitkoken van de eigen flesjes en bekertjes van de kinderen zijn de verantwoordelijkheid van de ouders.
- Ieder kind heeft per maaltijd een eigen beker en indien van toepassing bord en bestek, deze worden na gebruik afgewassen.
- Klaargemaakt fruit wordt, indien niet meteen genuttigd, afgedekt in de koelkast bewaard en diezelfde dag gegeten.
- Voor ieder kind wordt een schoon spuugdoekje, slab of washandje gebruikt, deze worden na gebruik in de wasmand gedaan of (spuugdoekje of slab) opgeruimd in de eigen lade.

1.4 ... schoonmaken en afval

- Afval wordt in gesloten afvalbakken weggegooid. Deze bakken worden dagelijks leeggemaakt.
- Een vaatdoek wordt na gebruik onder heet stromend water uitgespoeld. Bij zichtbare verontreiniging, na vuile klusjes en minimaal elk dagdeel wordt een schone vaatdoek gepakt.
- Speelgoed wordt stofvrij opgeborgen. Bij zichtbare verontreiniging wordt speelgoed direct gereinigd en kapot speelgoed wordt weggegooid. Babyspeelgoed wat in de mond gaat wordt dagelijks gereinigd. Buitenspeelgoed is gescheiden van binnenspeelgoed.
- Verkleedkleden, stoffen speelgoed en knuffels worden maandelijks gewassen, bij voorkeur op 60 graden of op 40 graden en eventueel in de droger gedaan.
- Preventieve maatregelen tegen ongedierte:
  - Etensresten worden afgesloten bewaard
  - Kruimels worden opgezogen
  - Afval gaat in een zak in een afgesloten afvalbak. De zakken worden dagelijks buiten in de container gebracht.
  - Als er uitwerpselen van dieren worden gevonden, wordt dit direct opgeruimd en wordt er gezocht naar passende maatregelen.

Gezondheidsrisico's als gevolg van de binnenruimte

- Pedagogisch professionals zien er op toe dat er ramen en/of ventilatieroosters open staan. Ook 's nachts wordt er geventileerd door de ventilatieroosters. Tijdens bewegingsspelletjes, schoonmaakwerkzaamheden en bij het branden van kaarsen wordt er extra op de ventilatie gelet.
- Pedagogisch professionals zien er op toe dat de temperatuur in de verblijfsruimte zo rond de 20 graden is (bij voorkeur niet lager dan 17 graden en niet hoger is dan 25 graden). In de diverse ruimten is het temperatuursverschil niet meer dan 5 graden.
- Textiel wordt op minimaal 60 graden gewassen. Niet wasbare textiel wordt van een mijtwerende hoes voorzien. Gordijnen worden regelmatig gewassen. Er zijn geen tweedehands gestoffeerde meubels aanwezig. Er worden alleen kortpolige vloerkleden gebruikt.
- Er wordt binnen niet gerookt.
- De ruimten zijn zo ingericht dat stofnesten worden voorkomen. Dit betekent o.a. geen kieren tussen wanden en meubels en bij meubels op poten moet er makkelijk onder schoon te maken zijn.
- Indien er schoolborden aanwezig zijn worden deze regelmatig met een natte doek schoongemaakt en wordt het stof van de krijtjes opgezogen.
- In ruimtes waar de kinderen verblijven worden de volgende middelen niet gebruikt:
  - spuitbussen
  - lijm anders dan op waterbasis
  - wasbenzine, terpentijn, verfabijt en andere chemicaliën
  - verf, vlekkenwater en boenwas
  - Andere sterk geurende chemische producten
- Het aanschaffen van een plant gebeurt in overleg met de leidinggevende. Deze kijkt of de plant aan de veiligheid en gezondheidseisen voldoet.
- Zichtbaar vuil wordt direct schoongemaakt. Voor de overige schoonmaakwerkzaamheden is een schoonmaakschema.
- Luidruchtige werkzaamheden worden zo gepland dat geluidsoverlast voorkomen wordt. Indien nodig worden er passende maatregelen genomen.
- Indien er dieren aanwezig zijn, wordt er nagekeken of er kinderen allergisch zijn.

Gezondheidsrisico's als gevolg van medisch handelen

- Wanneer een kind medicatie krijgt toegediend door de professional dient een ouder een 'medicijngebruik formulier' in te vullen. Hierin wordt onder andere vastgelegd wie het medicijn gaan toedienen, op welke wijze het medicijn toegediend moet worden en wat de houdbaarheidsdatum is. Indien nodig wordt het medicijn in de koelkast bewaard. Na het toedienen van het medicijn wordt dit afgetekend (een krul door de aantekening op de daglijst), zodat er wordt voorkomen dat het dubbel toegediend wordt. Bij vragen of twijfels over een medicijn leest de professional de bijsluiters.
- Er worden in principe geen koortsverlagende en pijnstillende middelen gegeven. Meer informatie hier over medicijngebruik staat in het ziektebeleid.
- Om de temperatuur van een kind te meten wordt gebruik gemaakt van een oor thermometer met de daar voor bestemde hoesjes. De hoesjes worden na gebruik weggegooid.
- Bij het aanbrengen van zalf wordt een goede handhygiëne in acht genomen. De zalf wordt aangebracht met een spateltje, vingercondoom of rubberen handschoen.
- Bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten worden wegwerphandschoenen gedragen. Gemorst bloed wordt weggehaald, de plek wordt gereinigd en daar na gedesinfecteerd met alcohol. Met bloed vervuilde kleding of linnengoed wordt op 60 graden gewassen.

- Wondjes worden met een waterafstotende pleister afgedekt.
Als onverhoopt toch bloedcontact is geweest wordt de huisarts geraadpleegd, voor kinderen verloopt dit via de ouders.
- Bij bijtincidenten waarbij bloed vrijkomt wordt contact opgenomen met de ouder met het advies om contact op te nemen met de huisarts.
- De formulieren 'medicijn gebruik' en andere medische gegevens van een kind worden bij de kindgegevens gevoegd. Zo is dit tevens hun 'medisch dossier'.
- Bij bloed op bloed contact wordt er met de ouders van betreffende kinderen contact opgenomen met het advies om de huisarts te raadplegen.
- Als een kind niet goed reageert op een geneesmiddel of als er een fout is gemaakt bij de toediening van het geneesmiddel (bijvoorbeeld bij het toedienen van het verkeerde geneesmiddel of omdat een geneesmiddel verkeerd bewaard is) dient er direct contact opgenomen te worden met de huisarts of specialist in het ziekenhuis en daarna de ouders van het kind. Ouders zijn eindverantwoordelijk.

Indien er een zeer ernstige situatie zich voordoet, dient direct contact opgenomen te worden met het landelijk noodnummer 112.

Het is belangrijk om de onderstaande gegevens bij de hand te hebben, bij contact met arts of 112.

1. Naam van het kind
2. Geboortedatum
3. Adres
4. Huisarts en/ of specialist van het kind
5. Apotheek
6. Het geneesmiddel dat is toegediend
7. Hoe het kind reageert op het geneesmiddel
8. Wat is er mis gegaan

Bijlage 4: Richtlijnen veiligheid & gezondheid voor de ouders van de dagopvang en peuteropvang

Naast pedagogisch handelen en de gezondheid van de kinderen heeft de veiligheid van de kinderen ook continue onze aandacht. Voor het controleren en beheersen van de veiligheid gebruiken we de methode 'Veiligheidsmanagement' van Stichting Consument en Veiligheid.

Jaarlijks wordt er een uitgebreide risico-inventarisatie gedaan. Daarna wordt er een plan van aanpak geschreven. In het plan van aanpak worden afspraken gemaakt over onze werkwijze.

Deze afspraken zijn vertaald in diverse protocollen voor de professionals. Daarnaast vragen wij ook aan ouders om zich aan een aantal richtlijnen te houden. Deze vindt u terug in dit document.

In het belang van de veiligheid van de kinderen, willen wij u vragen zich aan deze richtlijnen te houden. Wij willen u daarvoor hartelijk bedanken.

Wij gaan er met het oog op de hygiëne en gezondheid van uw kind van uit dat:

1. Gekoelde producten die u meegeeft niet langer dan 30 min buiten de koelkast zijn geweest.
2. Flesjes en spenen van een kind jonger dan 7 maanden dagelijks worden uitgekookt.
3. De fopspenen van uw kind regelmatig vervangen worden. Wanneer een professional signaleert dat een fopspeen niet meer heel is, zal ze deze meegeven naar huis.
4. Wanneer u wilt dat de professionals medicijnen toedienen aan uw kind, u een medicijnformulier invult en het medicijn meeneemt in originele verpakking met bijsluiters.

Wij willen u vragen om i.v.m. de veiligheid:

5. Geen kleding met koortjes bij uw kind aan te doen.
6. Wanneer u een kinderwagen of autostoeltje achterlaat op de locatie, deze uit de looproute te zetten.
7. De kinderen de deur naar buiten niet zelf open te laten doen. Dit wordt door een leidster of de ouder gedaan. De deur dient altijd weer gesloten te worden.
8. Uw tas niet onbeheerd te laten in het pand, dit in verband met schadelijke spullen (b.v. medicijnen, lucifers) die er in kunnen zitten.
9. De kinderen niet te laten rennen in de ruimtes binnen.
10. Wanneer u een groep betreedt er op te letten of er geen kind achter de deur zit.
11. Indien u zelf uw kind in de box of bedje legt er op te letten dat deze goed afgesloten wordt.
12. Uw kinderen geen sieraden als armbanden, oorbellen, ringen en/of kettingen om te doen. Bij het spelen kan het kind zichzelf of anderen door het dragen van sieraden bezeren. Tevens kunnen kleine onderdelen verstikkingsgevaar opleveren. Shezaf heeft het recht om, indien er gevaar is, een sieraad af te doen bij de kinderen. Shezaf is niet verantwoordelijk voor het kwijtraken van sieraden.
13. De voordeur niet te openen voor andere mensen. Onze professionals bedienen de deur vanaf de groep nadat zij hebben gecontroleerd wie er voor de deur staat.